

Vojnitsev: Hvad skal vi gøre, Nikolaj?

Triletskij: Begrave de døde og reparere de levende!

Anton Tjekhov: "Platonov"

Ovs: Kjeld Bjørnager

Det er virkelig ingen munter historie. Faktisk har jeg svært ved at forstå, hvorfor jeg, en pæn dame med hang til brødbagning og kirkekoncerter, skal fortælle disse historier. Men det skal jeg åbenbart.

De står foran mig, brikkerne. Det er op til mig at vælge bræt, om det er ludo eller skak eller måske ligefrem backgammon. Matador bliver det nok ikke, jeg er for dum til hovedregning. Spørgsmålet om brættet står altså foreløbig hen i det uvisse. Men ét er sikkert. Nogen vil undslippe et angreb i sidste øjeblik, og perspektivet vil ændres, skæbnens vægtskål, eller hvad jeg skal kalde det, vil dirre et øjeblik, før den vipper over til den modsatte side. Nogen vil være en dårlig taber, nogen en endnu dårligere vinder, og der vil blive fældet tårer. Lommetørklæder vil blive fisket frem, og de vil blive brugt, og ikke nødvendigvis af de værste tudesøstre.

Fordelen med brætspil er, at du til enhver tid kan vælge hele bulesjajsen og starte forfra. Med mennesker forholder det sig anderledes. Tror jeg. Håber jeg.

Som udgangspunkt er det altså ingen munter historie. Muligvis er det derfor, jeg snakker udenom. I stedet burde jeg vel komme med det, der på nysprog hedder en trigger warning: Vi vil advare mod scener, der kan virke choke-rende/stødende/ubehagelige.

Vær hermed advaret. Nogle scener kan virke osv. Det er

umuligt på forhånd at sige hvilke. Folk er forskellige, nogle vælter sig i blod, pladder og hjernemasse og nyder hvert sekund. Andre er bange for sommerfugle.

Under alle omstændigheder: Vær advaret.

Jeg ved ikke, hvilken velsminket instans, der burde have advaret mig.

Jeg kan blot konstatere, at ingen gjorde det. Men jeg siger det, som det er: Der er øjne i den her historie, jeg ikke ville have set ind i, hvis jeg havde haft mulighed for at vælge.

Hvad er nu det? Har jeg ikke et valg, kunne jeg ikke bare lade være? Og hvad er det for en undskyldning, at jeg ikke kan lade være? Folk lægger ansigtet i indforståede folder, når jeg siger det. "Jeg kan ikke lade være," når de i stedet burde ryste på hovedet. Selv med pistolen for panden ville jeg ikke kunne fremvise den ubønhørlige magnet, der suger mig til tasterne og tvinger mig til se det, jeg ikke vil se, og ovenikøbet til at beskrive det.

Menneskeheden ville sandsynligvis være bedre tjent med at skånes for disse fortællinger om nød og dårskab. Hvorfor skulle folk også vælge den slags, når de har deres gode fjernsyn med alle de spændende historier om mennesker, der får deres huse væltet og bygget op som haciendaer, eller klæder deres hunde ud i små sweaters? Håndterlige formater, lette at glemme. Faktisk vil jeg tro, man kan glemme dem, allerede mens man sidder og ser på dem, og det ene kan vel være lige så godt som det andet.

Jeg snakker udenom. Jeg leder efter undskyldninger for ikke at komme til sagen.

Men de står der. De venter. Hvis jeg tror, at de bare vil forsvinde, hvis jeg vender ryggen til længe nok, tager jeg fejl. Jeg ved det.

Nete står og hænger med sit ædelt formede hoved, så håret falder ned over hendes perfekte pande. Panden er (endnu) rynkefri, og håret tykt med fine frisørstriber i det gyldne, men

alderen kryber også ind under hendes hud og trækker i usynlige tråde. Om føje tid dækker et net af fine rynker det yndige ansigt, hvor mærket er borte. Det mærke, hun bar gennem hele livet. Om det var som et smykke eller en straf, skal jeg lade være usagt. Under alle omstændigheder er det forsvundet nu. Som ved et trylleslag kunne man tro. Nete ved bedre.

Janus kniber øjnene sammen, mod lyset er det vel. Det, han er kommet til øen for at tænke over, tåler ikke dagens lys. I hvert fald ikke før han har truffet en beslutning. To ugers aflyste kurser koster penge, og mens han ligger her, tikker taxameteret. Penge, prestige, hans gode rygte, det hele kan hurtigere, end han kan sige fiasko, opløses og blive til ingenting, men afstanden og det forandrede perspektiv må have tid til at virke. Hvis han havde været en af sine egne coachingklienter, var det det, han ville have sagt.

Lars er træt af at stå. Helst ville han lægge sig ved poolen på en solseng, som personalet ruller, hvorhen han vil. Ind i skyggen vil nok være det klogeste, og helst skal Nete være lige i nærheden. Helst skal Nete fortælle ham, hvornår han har udsat sin fregnede overkrop for sol nok, et kvarter, Lars. Du burde vide det efter alle de år og alle de ferier, men det er bedre, når Nete holder styr, og Nete holder styr. Lidt endnu holder Nete styr, men lige nu hænger hun med hovedet, det smukke hoved, som du har bekostet den endegyldige forskønnelse af, så måske skal du ikke føle dig for sikker.

Det lyder måske, som om jeg er ved at line op til et trekantsdrama, men det er bare udflugter og skalkeskjul. I lommen på Janus' Armanijeans ligger der nemlig et brev. Brevet er fra Kim, men ham gemmer vi lidt. Lige nu nøjes vi med at konstatere, at Kim skriver til Janus, og at det er et kærlighedsbrev. Et af dem, der skrives af en, der har indset, at nogen altid elsker mest. En, det er ved at dæmre for, at nogen ligefrem kan holde op med at elske, eller det, der er værre: holde op med at lade som om.

Amadou står der også. Hans hænder åbnes og lukkes om den tomme luft. Åh, Amadou, så meget du har mistet i dit unge liv, så meget du ville gribe om, og som forsvandt. Nu vil du bare leve. Hvad det så betyder, Amadou. Jeg ved det ikke. Hvad det betyder for dig. At leve. Jeg venter i al ydmyghed på, at du skal fortælle mig det.

Lige bag dig skimter jeg Yvan med den trodsige isse. Yvan og hans deformerede hoved er som en kastet handske foran ens fødder, og man skal anstrenge sig for at ikke vende blikket bort. Yvan ved det, men hvorfor skulle han tage hensyn til det? Det er ikke medlidenhed, han angler efter, og måske skal vi unde ham den lille tilfredsstillelse, det er, at udstille sin sønderbrændte skalp som et memento til den, der tror sig usårlig.

En svag vind blæser fra havet, den er lun for årstiden og bærer en diskret svovlduft med sig. Ude i bugten bobler det let omkring undersøiske skær, svømmer man hen over dem, strejfer en lille, varm påmindelse ens underside. En lille ø ligger derude, en ø af størknet lava, febervarm og uden et græsstrå, et minde om fortidens katastrofer. Går man i land på den, brænder man fødderne.

Man må gå på jorden, siges det, selv om den er glødende. Hører I det allesammen, Amadou, Lars, Yvan, Nete og alle I andre? Vi går på jorden, sammen og hver for sig, uden at tænke nærmere over det, vi glemmer det til og med, men pludselig indtræffer der noget, en boble vokser sig større end alle de andre bobler, og så brister den, og gejseren kaster sin søjle mod himlen, havet hæver stemmen, og stormen hyler. Kontinenterne støder sammen, og vi ved ikke længere, hvilken jord vi går på.

Brættet, indtil videre blot en ensfarvet flade, er tomt. Mens jeg har sludret løs, har brikkerne trukket sig tilbage. Tjenestefolkene er fulgt med, med deres klirrende bakker og raslende rullevogne. Hotelchefen venter i receptionen, klar

til at tænde et passende smil på sit formiddagsglatte ansigt, fra hvis venstre øjenhule et glasøje stirrer stift på samtalepartneren.

Nu viftes min stemme bort af den lette brise, og jeg sætter mig på reservebænken, tager et læskende glas juice fra den kande, nogen har efterladt på poolkanten, og overlader historien til dem, den tilhører.

NAT

Amadou holder vagt. Trommer med fingrene på en rusten blikspand. Det hjælper ham med at holde sig vågen.

Han trommer, men ikke for højt. Bare med fingerspidserne. Neglene.

Dydydydy. Trommer og venter.

De andre sover inde i hjørnet bag den store presse. Kæmpestore stenskiver, to styk. En skrue af træ, rester af et reb. De har presset noget her engang, før det blev til stald. Det må være længe siden, nu er der bare edderkopper. Edderkopper og gedelort og ham og de tre andre.

Vi går ud om natten, sagde han til dem. Kun om natten. Ordren er klar. De adlyder. Han er kaptajnen. Han siger, hvad de skal gøre og hvordan, og de gør det.

Vente her. Inde i stalden. Ingen går ud alene, altid to. Kun om natten, for at lede efter mad.

Er de heldige, finder de nogle tomater. På den her årstid er der ikke mange tilbage. Eller figener, men figener får dem til at skide. Eller også er det vandet fra cisternen.

For to nætter siden kom patruljen tilbage med en kylling. Nu ligger den og venter på, at de kan få tændt et bål. Snart rådner den.

Rådden kylling kan spises. Hvis man er sulten nok.

Ild har de ikke, eller noget at tænde den med. Ingenting at ryge. Ingen cigaretter, ingen hash.

Bare gå ud for at skaffe mad. Skide gør man indendørs og graver lorten ned. En skovl lå og flød, brug den, ellers får du den i hovedet. Ingen lort i hjørnerne. Gulvet er af jord, det er hårdt, ja, men brug skovlen. Her stinker, også uden din lort. Af gedelortene på gulvet. Af en kylling, der snart er rådden.

Engang passede han geder. Da han var en lille snotunge. Det var, før de flyttede ind til byen. Han var fem år gammel eller deromkring. Gederne var hans mors.

Hans mors. Det er længe siden, han så hende. Det er endnu længere siden, hun ejede en ged.

På havet spiste de ingenting. Ingen figener. Ingenting. Det var planlagt sådan. På havet skulle man ikke skide. Til gengæld brækkede man sig.

På havet var det nat. Hele tiden. Nat, også når solen skin-nede. De lukkede øjnene. De bandt noget om hovedet, så de ikke blev blinde. Skorper i øjnene. Tårer, der løb ned ad kin-derne. Tørrede i solen. Så revnede kinderne. Læberne sprak. Det blødte. Hænderne blødte. Sår på hænderne.

Skorper. Hvide skorper.

De blev hvide af saltet. De trak T-shirten op over hove-det, og det blev nat.

Pengene var væk. Lidt her og lidt der. Den skal have det, og den skal have det, og den tredje skal have lidt ekstra. Før de så meget som så havet og båden, var det slut med pen-gene. Uret gemte han i bukserne. Uret har han endnu.

Skjorten fik han af en canadier. Eller fik. Viste ham kniven, bare viste den, det var nok. Skjorten kom af i en fart, og uret. Han gemte det i bukserne. Et dykkerur. Det går stadigvæk.

Han og hans bror. Ikke født af hans mor, ikke sådan en bror. Det kaldte de bare hinanden. De havde hver sin kniv, og de fiksedede penge. Mad. Mobiler. En skjorte. Den ene lagde sig på vejen og så død ud. De kloge ved, at de skal køre videre. De dumme standser bilen.

Op af grøften i en fart. Som en ond ånd, ud af ingenting.

Vise dem kniven. Det er nok at vise den, så tømmer de lommerne. Så smider de taskerne på jorden.

Ingen kom til skade. Når lommerne var tømte og taskerne lå på vejen, fik de lov til at køre.

Maden åd de på stedet. Telefonerne fungerede, så længe der var strøm på batteriet. Så smed de dem væk. Der var nok af dem.

Amerikansk kamera fra en amerikaner. Canadisk skjorte fra en canadisk fyr. Rødt blad på hvid bund på lommen. Canadisk kaptajn. Bukserne. Han kan ikke huske, hvor bukserne kommer fra. Han kan ikke huske alting. Men én ting ved han. Dem, der siger, de kommer for at hjælpe, skal man ikke stole på.

Kniven er væk. En af smuglerne tog den fra ham. Nu er skovlen det eneste, han har.

I nat har han vagten. Han holder sig bag døren med skovlen. Kommer der nogen, får han et dask. Sigte efter baghovedet. Ét dask er nok.

Sådan går natten. I stalden, eller hvad det er. Ingen kommer til en tom stald om natten. Hvad skulle de der? Men han holder vagt. For en sikkerheds skyld holder han vagt, og han trommer.

Dydydydy.

Natten går på hæld. Endnu har himlen ikke skiftet farve, men det varer ikke længe, før morgenlyset rammer den modsatte væg. Værelset har skodder, som Janus ikke lukker, lukkede skodder giver ham en følelse af at være spærret inde, og så kan han slet ikke sove.

Om dagen bliver han på værelset, selv om sollys og mågeskrig ville friste de fleste. Han er her for at være alene. For at samle kræfter til den beslutning, han ikke længere kan løbe fra.

Fjorten års samliv er ikke en parentes. Fjorten år har krav

på en værdig afslutning. Hvordan den så end skal se ud. Han ved det ikke. Han håber, han finder ud af det.

Kompliceret er det, mildest talt. Følelserne, sårede, skamfulde, bedrøvede, er ikke hele billedet. Økonomien spiller med. Han ejer ikke engang sit firma. Hans og Kims fælles liv var en konstruktion, der byggede på illusionen om, at noget varer evigt.

Evig kærlighed. Evig troskab. Hvis ikke det var så pædagogisk, kunne han grine ad det. Hvis ikke det risikerede at blive så dyrt, kunne han trække på skuldrene.

Hvor længe har han vidst, at det var et spørgsmål om tid? Signalerne har været der. Det, der skulle skjules, holdt han skjult. Småaffærer. Ikke noget at hidse sig op over, hvis man ikke er Kim. Kims barndom med forældre, der aldrig så ham, gør troskab til en hovedoverskrift. Kim vil have bekræftelse, uafbrudt, og helst fra ham. Så sådan blev det. Ikke altid lige overbevisende, men åbenbart overbevisende nok.

Så kom den morgen, hvor flammerne lagde den dobbelte carport i ruiner. De var i sommerhuset, da det skete, og det var hans bil, der gik op i røg. Naboen slog alarm, og huset var uskadt. Alle sagde, de havde været heldige.

Forsikringen betalte for hans nye bil, og som en slags trøst flottede han sig med en bedre model. Brandtomten tog ingen sig af. Kim havde for en gangs skyld fået et job, og når Kim er med i en forestilling, også når det nærmest er en slags statistarbejde, fylder det det hele. Selv havde han for travlt, og desuden hader han håndværkere.

Vinduerne holdt de hermetisk lukkede, alligevel sivede en bitter sodlugt ind gennem sprækkerne. Husets hvide, velholdte indre emmede af ødelæggelse fra kælder til kvist. Den aften, hvor Kim stod og viftede med hans mobiltelefon, var der gået et par måneder, og der lugtede stadig.

Nu er han her. Langt borte fra lugten. Langt borte fra Kim. Siden han kom, har han kun set dagens lys på væggen

modsat sengen. Væggen har flødefarvet maling. Flødefarvet lyder gammeldags, så det hedder det næppe.

Brækket hvid er det. Havregryn, måske. Æggeskal.

Om dagen ligger han på sengen og følger de vandrende skygger på væggen. Bøgerne på natbordet, en krimi og en bog om digital ledelse, har han ikke rørt. Fjernsynet med de hundrede otteogtredivende satellitkanaler, væggens eneste dekoration, lader han køre uafbrudt uden lyd, de flimrende billeder er det selskab, han kan holde ud. Musikken i de indbyggede højttalere, dæmpet, uden forstyrrende over- eller undertoner, frister ham ikke, og hans telefon ligger med tomt batteri på natbordet.

Nu ligger han og venter på mågeskrigene, der kommer med daggryet. Venter på timen, hvor det diskrete personale ruller ind med deres tevogn, fjerner søvlågene fra fadet med cremet røræg og sprødstegt bacon og skålen med frugtsalat med øvede håndbevægelser. Hotellet er kendt for sit udsøgte køkken, og han har valgt *all inclusive*. Man kan spise i spisesalen eller indtage sine måltider på værelset. Selv om der ikke er mange gæster på denne tid af året, var valget let.

Over hans hoved er nogen vågnet. Det lyder, som om en stol bliver slæbt hen over det glatte stengulv. Så bliver der stille igen. Han har en fornemmelse af, at de få gæster er bunket sammen i den her ende af hotellet. I nærheden af køkkenet, det er lettere for personalet.

En kvinde har værelset til venstre for hans. Han hører hende give personalet ordrer, replikkerne serveres på en knivspids. På hans højre side er der netop flyttet et par ind. Mandens stemme klager og vrisser, konens er hårdt disciplineret, irritation forklædt som omsorg. Det må være et spørgsmål om tid, før hun mister tålmodigheden.

Ovenpå føres der ingen samtaler. Tidligt om morgenen hører han døren blive slået i med et smæld, op ad formiddagen ruller personalet ind med rengøringsvogn og støvsu-

ger. Når han har spist sin aftensmad, et ristet kyllingebryst med en kreativ salat eller en grillet fisk, hører han døren igen. Om beboeren deroppe er mand eller kvinde, er umuligt at afgøre, ingen lyde fra barbermaskine eller hårtørrer giver et fingerpeg. Det spiller heller ingen rolle. Tanken om at stille sig til rådighed for andres kontaktbehov fylder ham med ulyst. Engang stod han altid til rådighed, også uden at få penge for det. Det er længe siden.

Når solnedgangens sidste akvarelfarver er forsvundet fra væggen, sluger han sin sovepille. Vågner han i nattens løb, er det bare at række hånden ud efter glasset med indslumringspiller.

Bygningen klamrer sig til en klippe, højt over det, lyriske sjæle har kaldt et "vinblåt" hav. Han lukker øjnene, og bølger vibrerer under hans øjenlåg. Om nogle timer er det morgen. Om endnu flere er det nat igen.

Morgenen holder vejret. Et sted i horisonten venter natten. Snart kommer den tilbage.

Drømmeløs, håber han. Lang.

I naboværelsets mørke falder Nete ind i fremtiden. Snubler, som børn gør, når de netop har lært at gå. Falder over sine egne ben. Hvis hun da stadig har egne ben. I hvert fald er det længe siden, hun stod på dem.

Vækkeurets selvlysende skive er den eneste belysning. Som sædvanlig er hun vågnet alt for tidligt med hovedet fuldt af en anmassende billedstorm. Snapshots af hendes liv med Lars og udenrigstjenesten, hvor der sjældent er brug for egne ben, ikke engang i den ende, hvor Lars og hun hører til. Tjenestefolk, selv på de ydmygeste poster, en Abdullah her, en Preema der, ambassadebiler eller i nødsfald en af ambassaden godkendt taxa. Hendes ambitioner om at ændre mønsteret blev mødt med hovedrysten og skepsis, og efter nogle tapre forsøg på at købe ind på markeder uden ledsager og

blande sig med lokalbefolkningen i busser og lokaltog vandt bekvemmelighed og beskyttelse over idealet. Lars, der ihærdigt havde modarbejdet projektet, åndede lettet op.

Egne ben er altså overflødige. At have ben i næsen er heller ikke ønskværdigt, når ens vilje befinder sig i en eller anden udenrigsministeriel lomme, og man lige præcis når at vænne sig til, at ens sofa står et bestemt sted, før marchorden kommer, og man pakker sine kufferter og rykker teltpælene op.

Eget hoved derimod, men ikke til eget brug. Lars' blotte tilstedeværelse i et rum udløser en hjælperefleks hos hende, der er lige så lidt afhængig af viljen som den, der giver nogle kvinder brystspændinger ved synet af et spædbarn.

Billeder af Alices fødsel står også og blinker. Alices ganespalte, og nej, at amme hende er desværre umuligt.

Nu hviler en fuldvoksen mand, en vordende ambassadør, ved hendes bryst. Døgnet rundt, syv dage om ugen, som han har gjort det så længe, hun husker tilbage. Hun ved, at hun ikke er enestående, masser af kvinder lever på den måde, men når hun tænker over det der i mørket, undrer det hende, at Lars hidtil har fået hende til at føle, at det er ham, der gør hende en tjeneste.

Han har brug for hende. Han behøver ikke engang stille krav, for Lars' krav er opfyldt, endnu før han når at formulere dem. Det er hendes opgave, som hun løser med hele sin følelsesmæssige intelligens, som det vist kaldes, og hun har aldrig klaget. Hun har spillet sin rolle med glæde og også med en vis stolthed.

Men nu ligger hun her, og hvis hun havde haft noget at skulle have sagt, var de aldrig taget hertil.

Hotellet ligger ved en afgrund. Alle brochurer priser landskabets skønhed, ikke mindst den dramatiske kystlinje, resultatet af et årtusindgammelt vulkanudbrud, og ude i bugten ryger det stadig fra undersøiske kraterrester, en ubehagelig påmindelse om, at hver dag kan blive den sidste.

Hotellet er byens sidste hus på vejen mod nord. Det er omgivet af en stenlagt gård med store lerkrukker med stikkende planter. Swimmingpoolen ligger i en slags have med blomstrende buske og stedsegrønne træer, som hun ikke ved, hvad hedder. En høj hvid mur med glasskår på toppen spærrer udsynet mod resten af verden.

Da de ankom i går, sagde Lars, at han havde planer om at svømme hver dag. Hvis hun kender ham ret, vil han også trave ned i den lille by og finde en café, der serverer acceptabel espresso, og komme tilbage og redegøre for sine oplevelser.

Hun behøver ikke opleve selv. Under alle omstændigheder er det klogest, at hun holder sig indendørs og beskytter sit ansigt mod solen. I opholdsstuen i souterrainetagen har glasvæggen tynde gardiner i en særpræget grålilla farve. Måske er de specielt velegnede til at filtrere sollys, rummet er i hvert fald behageligt dunkelt.

En mand, hvis isse ligner en mærkelig hjelm af hvidligt gummi, svedte på en motionscykel inde i wellnessafdelingen, da de gik forbi på deres rekognosceringstur. Lidt efter kom han ind i opholdsstuen, hvor hun havde slået sig ned med en bog, stadig i træningstøj og med et af hotellets tykke frottéhåndklæder om halsen.

– *Bonjour, madame*, sagde han, og et øjeblik så han ud, som om han burde skifte til et andet sprog uden at vide hvilket, men så fortsatte han på fransk.

– Generer det Dem, hvis jeg ser en film?

Før hun nåede at ryste på hovedet, havde han smækket en dvd i maskinen. Det blev svært at koncentrere sig om at læse, så hun skiftede bogen ud med et engelsk dameblad, som en anden gæst vel havde efterladt, til akkompagnement af filmens eksploderende stjerner og brændende rumskibe. Indtil Lars stod i døren.

Hvor i al verden blev du af?

Lars gløder misbilligende fra hende til filmen til franskmanden, der sender ham et kort nik.

Lars vil vide, hvor hun er, også når hun bare går på toiletet. Hun ved det godt, men en gang imellem kan det være skønt at slippe for at være under opsigt.

– Du sagde, du ville hvile dig, siger hun. – Jeg ville ikke forstyrre.

– Nu har jeg rendt rundt efter dig i en halv time, synes du, det er bedre?

– Undskyld, hører hun sig selv sige. – Det var ikke meningen.

I det morgenmørke værelse falder hun ind i fremtiden til akkompagnement af sin ægteviedes lette snorken. Lars snorker civiliseret, det er ikke det, der holder hende vågen. Det er ikke hans snorken, der forvandler hendes mave til en vred knude. Lars' snorken er en bagatel i sammenhængen. Det er hele Lars, der er problemet.

På den anden side, siger hun til sin mave og prøver at få det til at lyde overbevisende. I seksten år har de aldrig skændtes. Så hvorfor skulle de begynde nu?

Lars har vendt sig om på den anden side efter at have konstateret, at Nete ligger på sin plads i dobbeltsengen, og at det virker, som om hun sover. I går havde han svært ved at sove. For Gud ved hvilken gang kørte det samme loop i hans hoved med tankerne om dem, der får det hele foræret.

Familierelationer, forbindelser. Det rigtige navn. Den rigtige skole, det rigtige studie på det rigtige universitet.

Hjemme i puslingelandet kan man lide at bilde sig ind, at alt det der ikke spiller nogen rolle, og det tog tid, før han indså, hvordan det faktisk hang sammen.

For en bondedreng som ham handler det om knokleri og knofedt hele vejen igennem. Slå hælene sammen og bukke, når chefen hæver stemmen.

Aldrig sige nej til at påtage sig en opgave. Vise sig dygtig, duelig, nyttig. Livgarden var en god skole. Tydelige mål, synlig ledelse, ingen smutveje. Mange af hans egne chefer kunne lære noget der. Men chefer er, som de er, og befinder man sig i den anden ende af fødekæden, har man ikke så mange valg. Man kan forsøge at placere sig strategisk i feltet, når forfremmelserne deles ud. Man kan pukle, til blodet springer, og lade chefen tage æren for resultaterne, tale samme chef ekstra meget efter munden og slikke røv til husbehov. Men har man først som voksen lært ikke at putte kniven i munden, gør man klogt i at tilpasse ambitionsniveauet til de faktiske forhold. Sætte sig realistiske mål og ikke fremstå som en stræber. Prøve ikke at ligne den opkomling, man er.

Gøre sin pligt og mere dertil, fra den ene udørk til den anden. Det er historien om hans karriere, der nu langt om længe skal krones med en ambassadørpost. På den postering, hans kolleger som med én mund nævner som den værst tænkelige: Ouagadougou.

Navnet lyder som en sang, men for kollegerne er det en vittighed. For ham er det virkelighed og noget, han forventes at være taknemmelig for.

Det røde diplomatpas har han haft længe, adgang til diverse VIP-lounger ligeså, så det er ingen trøst. Tjenestefolkene, der fylder hans ikkeministerielle bekendte med misundelse, vil helt sikkert være en tak mere uduelige end gennemsnittet.

Hardshipprejerne, som folk ser som luksus og frynsegoder, kommer til at handle om ren overlevelse.

Pengene er pæne i hans lønramme, men heller ikke mere. Uden Netes formue ville de ikke kunne tillade sig det, de trods alt tillader sig. Han betaler en pæn sum hver måned til sin ekskone, der aldrig kunne have begået sig uden for den jyske hede, men som ofrede alt, så han kunne få sin eksamen.

Netes behandling har været en dyr og langvarig fornøjelse, som ingen forsikring dækkede fuldt ud.

Nete ville først ikke. Defekten havde hun med sig fra fødslen, en mørklilla skjold under venstre øje, ud over det meste af kinden. *Port wine Stain*, kaldte lægerne det. Som om en fulderik havde smidt et glas i hovedet på hende i moders liv. Allerede som stor pige lærte hun at dække det med sminke, og det var først, længe efter at de havde indledt deres forhold, at sandheden gik op for ham. At vise ham sit nøgne ansigt var en gunst, hun skænkede ham. Når sandheden skal frem, ville han hellere have været fri.

Det tog lang tid at overtale hende til at få det fjernet. Enhver anden end Nete ville have fået det gjort for længe siden, om ikke andet så for den tid, det tog at lægge masken hver morgen og fjerne den igen om aftenen, men Nete klamrede sig, stædigt og uforståeligt, til det frastødende.

Da udnævnelsen kom, satte han trumf på. I Afrika kunne mærket stemple hende som troldkvinde. Risikoen for, at ingen ville arbejde for dem, ville være det mindste af det. Den blotte mistanke om, at hun kunne være en heks, ville gøre hans position som ambassadør usikker, for ikke at sige umulig.

Nu er der gudskelov kun skyggen af et ar tilbage, og selv som midaldrende kan Nete stadig lyse et lokale op.

Nete fremtræder som et produkt af generationers avancerede avlsarbejde. Smalt ansigt, næsebor, der er tyndhudede og vibrerer let som på en fuldblodshest. Håret er gyldent og tykt og blødt, og hendes øjne får bondedrenge som ham selv til at ty til floskler. Øjne som skovsøer, hvor banalt kan det blive.

Da han var barn, badede han og hans legekammerater i skovsøerne, og nogle af dem druknede.

De mødtes til en fest hos en af hans kolleger, og det var kærlighed ved første blik, for at bruge endnu en kliché. Uden

at forringe Netes tiltrækningskraft hører det med til historien, at han på det tidspunkt var seksuelt underernæret.

Sex på udeposter er ikke ukompliceret. De lokale skal man af mange grunde holde sig fra, og hvad man end kaster sig ud i, kan man gå ud fra, at hele kleresiet vil være informeret, før man er stået ud af sengen. Bare det udelukker principielt affærer med andres ægtefæller, så udbuddet er begrænset til ugifte korrespondenter og økonomifuldmægtige. Pæne piger med bidselsko, ikke nødvendigvis ophidsende.

Når alt kommer til alt, er det seksuelle en bisag. Nete giver så meget mere. Alt, hvad han har brug for, på alle planer. Nete kan kunsten at tage hans parti uden direkte at snakke ham efter munden. Rent bortset fra, at hun er mere end repræsentativ, en sjælden kombination. Faktisk kan han ikke mindes, at han har mødt den helt så vellykket før.

Årene med alle undersøgelserne og de besværlige behandlinger, der endte med Alices fødsel og det, der fulgte efter, kom de igennem, uden at det satte sig spor. Ikke ved fælles anstrengelser, det kan han ikke bryste sig af. I de år knoklede han usædvanligt meget, og hvad der var årsag, og hvad der var virkning, er svært at sige. Nete holdt stilen hele vejen igennem og lagde aldrig nogen skyld på ham, og det var hende, der tog beslutningen om omsider at få datteren anbragt. Det bedste for alle parter, professionel pleje til barnet, og på hjemmefronten nattesøvn og voksenliv og frihed til at søge en hvilken som helst udepost hvor som helst i verden.

Nete er aldrig stridbar. Til gengæld er hun efter hans mening naiv i sin omsorg for folk i nød. At det på en eller anden måde kan hænge sammen med Alice, har foresvævet ham, men det er ikke noget, de har diskuteret. Stod det til Nete, skulle alt, hvad de kan skrabe sammen, sluses over i indsamlingskampagner til behjertede formål. Symaskiner til

landsbykvinder, alfabetisering, reparation af vaginalfistler, rehabilitering af børnesoldater, *you name it*.

Selv er han lutret efter alle årene i ministeriets sydgruppe. Bistandsbranchen, som ironikerne kalder den. Hans jyske skepsis forhindrer ham i at være alt for godtroende, og når man forvalter skatteborgernes penge, skal man ikke være dum.

Bistand er hans business. Også som ambassadør, også i Ouagadougou. Når han står op i morgen, er der tre uger, til de er der, han og Nete, og Nete vil endnu en gang bane hans vej og gøre hans stier jævne, og i Ouagadougou vil han omsider tilhøre den rigtige elite, uden at han behøver anstrenge sig.

Yvan stillede vækkeuret i aftes, som han har gjort hele sit liv. Hver aften stiller han det, hver morgen vågner han, før det ringer. Hver morgen skubber han den lille knap ned i neutral stilling, før han går ud i badeværelset. Sætter sig på toiletet og skider, mens han samler kræfter til at møde dagen.

Øjnene. Skrækken i dem, afskyen. Medlidenheden.

I dag fortæller uret ham, at han af en eller anden grund er vågnet et par timer, før han plejer. For tidligt til at stå op, for sent til at falde i søvn igen.

Nu ligger han i sengen og tænker på sit spejlbillede.

Det er hans hoved, de glør på, når de tror, han ikke ser det. De får lyst til at brække sig, men kan de ikke tåle mosten, kan de lade være med at glo. Han skylder ikke nogen noget. Hvad han end kommer til at skylde nogen, har han allerede betalt. Med renter. Med renters rente.

En brandmand tjener samfundet. Når det går galt, skider samfundet på brandmanden, og når man sidder i lort til halsen, holder folk sig for næsen. Det er en naturlov, ikke noget at undre sig over.

Naturligvis skulle han have taget hjelmen på, men branden var jo slukket, de døde og sårede var bragt ud.